

Samlede motiveringstaler: Lauritzen-prisen 2014

Motiveringstale Lauritzen-prisen: Thure Lindhardt

"Skrub af!" Ifølge dagens prismodtager selv var det hans første rigtige replik i en teateropsætning. Heldigvis var den ikke rettet mod ham selv.

Så da Thure Lindhardt i 2000 var blandt årets Shooting Stars på Filmfestivalen i Berlin - sammen med blandt andre Daniel Craig aka James Bond - sad man næsten herhjemme og syntes, de var lidt bagud i den internationale filmverden. Thure Lindhardt fremstod hurtigt som en etableret skuespiller.

Det var lidt som med den Aladdin, han samme sommer spillede i Dyrehaven: Appelsinerne nærmest regnede ned i hans turban.

Med sit åbne, glade udtryk, den spinkle krop, det drengede mellemrum mellem tænderne og det lyse hår, blev han tit placeret i rollerne som ubekymret yndling. Eller det diametralt modsatte. For den harmoniske, milde dreng kunne med foruroligende lethed skifte til at blive farligt uberegnelig. Det blev til voldsomme roller, som Thure Lindhardt spillede med et ind imellem uhyggeligt ægte nærvær. Det var drenge, der havde prøvet mere, end vi brød os om at forstå. Men vi kunne mærke deres smerte alligevel.

I dag hører Thure Lindhardt til den håndfuld danske skuespillere, der for alvor oplever en international efterspørgelse. Det er ikke talentet alene, der har bragt ham dertil. Det handler nok så meget om mod og stædighed fra hans side:

"Det grundlæggende spørgsmål var: Skal andre bestemme over mig, eller skal jeg bestemme over mig selv?", som han har sagt det i et interview.

Selvbestemmelsen har ført ham direkte ind i det, der - som han selv lige har fortalt - kickstartede den lille drengs drøm om at blive skuespiller: Hollywood. Med den centrale rolle som nydelig og velklædt schweizergardist i Ron Howards filmatisering af Dan Browns "Engle og dæmoner", som en kulmination. Men nok med den nyere rolle som østrigske Natascha Kampuschs bortfører Priklopil i filmen "3096 dage" som den vanskeligste. Thure Lindhardt hverken forsvare eller umenneskeliggør manden. For vi aner jo egentlig ikke, hvad det var, der drev Priklopil til at tage et barn. Det er det, der er det virkelig uhyggelige, også i Thure Lindhardts nærmest tilbageholdte spil.

Teater-elskere i Danmark er i den lykkelige situation, at han faktisk holder fast i også at ville spille teater. Lige nu gør han det, lige her, om aftenen i Holbergs "Erasmus Montanus", i sidste sæson skabte han kødannelser og udvidet spilleperiode på Betty Nansen Teatret i rollen som - nå ja,- sær ung mand i "Den mystiske sag om hunden i natten".

Med en professionel karriere, der kun har varet 16 år indtil nu, med to Hamlet'er, en Aladdin, en mastodont af en Hollywoodproduktion, Flammen, tysk biseksuel forfører og helt utroligt mange andre roller på CV'et er der overvældende mange, gode grunde til, at du i dag får Lauritzen-prisen 2014.

Tillykke!

Motiveringstale Lauritzen-prisen: Marianne Høgsbro

Marianne Høgsbro har ofte selv brugt udtrykket "...at sætte tænderne i en rolle" - i et "noget". Men hvad er det så for et "noget", et bidemærke, eller rettere vandmærke, hun efterlader sig, når hun spiller en rolle?

Man kan bruge mange udtryk i den forbindelse. Fremragende fortolkningsevne, ualmindelig dygtig til at formidle eller udtrykke det livsfortættede, bevægende, og frem for alt, ganske ekstraordinære og unikke på en scene, idet hun også forstår at spille på det uudgrundelige. Men omvendt kan man så også spørge sig selv om, hvad det er hun gør og ikke mindst, *hvordan* hun gør det.

Hvis der er noget Marianne Høgsbro kan, så er det at spille på det antydede, hvorved dagens prismodtager giver publikum mulighed for selv at indlæse sider i de roller, hun spiller. På den led er Marianne Høgsbro en skuespiller, der giver plads til publikumsfortolkning, idet hun klogt lægger op til, tolker og fremlægger, men lader det være op til publikum selv, at drage de endelige konklusioner. En form som er fuldstændig besnærende. Læg dertil, at Høgsbro er lidt af en powerkvinde, også rent sprogligt, og hvis man skal være lidt fræk i den forbindelse, smager Høgsbro nogle gange på ordene, som var de elskere, der blev kysset første gang.

Til gengæld skal man ikke tro, at Marianne Høgsbro hviler på laurbærrene – tværtimod. Til stadighed arbejder hun med detaljen i hver enkelt rolle, og hun er derfor blandt kollegaer kendt som værende lidt af en super og yderst velforberedt perfektionist – med et repertoire, der strækker sig indenfor alle felter, lige fra Euripides til Fassbinder, og fra Holberg til Albee.

Der er dog noget, der ofte går igen i de kvindefigurer, som Marianne Høgsbro spiller. Det er "moderdyret". Og her formår Marianne Høgsbro gang på gang at vende vrangen ud på de karakterroller, hun spiller. Lige så altomfavnende Høgsbro f.eks. var i rollen som den søde Fru Levin i "Inden for Murene" på Aalborg Teater, lige så grum og edderkoppeagtig var hun i den væmmelige og dybt fascinerende forestilling "Familien" på selv samme teater.

Marianne Høgsbro fortærer rollerne råt - både morgen, middag og aften, og man skal stå meget tidligt op, for at fange Høgsbro uforberedt. Omvendt er dagens prismodtager ikke typen, der spiller på sine medspilleres bekostning. Høgsbro giver klogt alle plads. Samtlige forestillinger, hun spiller hovedrollen i, fremstår derfor næsten altid som flotte ensembleforestillinger, hvor alle de medvirkende har hver deres hovedrolle. En sjælden set evne og et usædvanlig flot karaktertræk, men også en stor og smuk ydmyghed, der kommer til udtryk i noget af dét, som denne ellers ret sky skuespiller, finder betrykkende og inspirerende. "Det bedste jeg ved, er, at høre de små suk ude fra den mørke sal. Så ved jeg, at publikum har genkendt noget af sig selv i den rolle jeg spiller den aften og større lykke vil jeg aldrig kunne få i livet".

Kæreste Marianne Høgsbro, tillykke med Lauritzen-prisen 2014.

Motiveringstale Hædersprisen: Nils Malmros

Familieportrættet er vel noget af det mest løgnagtige vi kender inden for fotografiet. For det er bag facaden, at det sande, sårbare og ubeskyttede menneske befinder sig, og det er i dette spændingsfelt, mellem facaden og det hudløse indre, at vi finder Nils Malmros som eneren i dansk film, der som en anden arkæolog med sin fine børste, afdækker de mange skjulte sider i menneskesindet. Det er i den lille fine detalje, i den enkelte replik, at dramaet sættes i gang, næsten lydløst og i fortrolighedens intimitet, som i "Kærlighedens Smerte", hvor vi møder to små uskyldige glade piger på en strand, hvor de kigger efter den lidt uheldige dreng. Den store pige siger til den lidt mindre: "Kirsten, prøv at spørge, hvad hans far laver". Kirsten: "Gert, hvad laver din far?" Tavshed, lyden fra brændingen høres – drengen går famlende væk fra dem. Den store pige siger: "Det er fordi hans far har hængt sig!!" Der er ingen hvinende bildæk eller voldsomme skudepisoder, men der er det menneskelige drama, som vi alle genkender og bliver rystet over i vores inderste sjæl. Eller en scene fra "Kundskabens Træ", hvor vi ser ind i det forfærdede drengens ansigt, da han midt i mørket på skøjtebanen overværer, at en større dreng får lirket trusserne af en

pige, alt i mens en anden dreng bakser med at få dynamolygten til at lyssætte det forbudte paradys.

Nils Malmros er den store erindringskunstner i dansk film. Uden at det egentlig var planlagt, blev det fra begyndelsen et projekt om at fremmane den tabte tid, hvilket normalt ikke kan lade sig gøre. Men her kan filmmediet gøre en undtagelse.

Hos Malmros er hukommelses- og genskabelsesprocessen drevet af en nødvendighed, som kræver, at de erfaringer, som vi alle har fra barndom, opvækst og skolegang, ikke forbliver en privat bagage, men må belyses og gennemlyses af den kunstneriske proces, så vi kan se lige præcis, hvordan det var. Også kaldet - den jyske hukommelseskunstner. Og det er storheden i Malmros' kunst, at den viser os den tabte verden, så vi tænker: Ja, sådan var det!

En anden styrke ved instruktøren Malmros er hans forsvar af sine karakterer, af mennesker i al deres svaghed og magtesløshed. Det være sig den pæne familie, far eller mor, den anspændte lærer, som i scenen fra "Kundskabens Træ", hvor den døve eksamensvagt bliver drillet midt i den andagtsfulde stilhed af nogle elever, der frembringer pibelyde, så han tror, at det er hans hørerapparat, der er noget galt med. Efter lang tid får han færden af, at en af eleverne muligvis er ophavsmand til lyden og siger: "Er det dig, der sitter og summer!", og drengen siger "Ja", men ryster samtidig på hovedet som nej. Eller forsvaret af faderen, Jesper Klein, i filmen "Skønheden og Udyret", hvor faderen ikke kan give slip på datteren og derfor er grænseoverskridende i sin beskyttelse af hende, eller i den seneste film, "Sorg og Glæde" hvor forsvaret for hustruens tragiske drab af deres datter, bliver til en uafrystelig kærlighedshistorie og jeg kunne fortsætte – Malmros samlede værk er et stort forsvar for det at være menneske – i al vores afmagt.

Malmros har haft en atypisk karriere. Han er undtagelsen, der bekræfter reglen om, at man i den generation kun havde to veje til at lave film: Enten gik man i lære på filmstudierne og arbejdede sig op gennem systemet, eller også gik man på Filmskolen, og så befandt man sig for øvrigt under ingen omstændigheder i Århus, København var et must.

Malmros gjorde ingen af delene. I stedet opfandt han selv filmen. Han etablerede sin egen filmskole, med sig selv som den eneste elev.

De snart 10 film, han har lavet hen over knap 40 år, er alle dele af hans helt personlige projekt, som tryller hemmeligheder og løgne ud af erindringen og indfanger det uendeligt store i det uendeligt små.

Nils, din arbejdsform er berømt og berygtet. Nogle har kaldt den papegøjemetoden, og det betyder jo, at du siger en replik, og så skal skuespilleren blot gentage den ordret efter dig. Det har drevet mange til vanviddets rand, har jeg hørt, men der gælder jo den simple regel, at hvis resultatet er godt, så er alt dig tilgivet. Jeg kan derfor med sikkerhed sige, at du ikke havde stået her i dag, på denne fornemme scene om ikke resultatet havde været i top. Du er ikke blot tilgivet, for alt hvad du har gjort og udsat dine medmennesker for på sættet, du er beundret og respekteret for det livsværk, du i dag modtager Lauritzen Fondens Hæderspris for – stort tillykke, du står som en af de helt store filminstruktører i dansk film, og det vil du blive ved med at gøre for eftertiden.

Motiveringstale Visionsprisen: Aalborg Operafestival

At give folkene bag "Aalborg Operafestival" en visionspris, er i deres tilfælde en bekræftelse på, at visionen er lykkedes.

For det hele begyndte med en vision: og målet var, at ingen skulle vide sig sikker for opera i Aalborg!

Det helt unikke, i disse segmenterede tider, er, at Aalborg Operafestival er resultatet af et samarbejde på tværs af institutioner rundt om i byen; med det ene formål – sammen – at få realiseret visionen om, at "hele byen synger", som festivalens slogan rettelig lyder.

"Pop up" opera på gader og stræder, fra gågadens forskellige balkoner, i virksomhedskantiner, på skoler; men også mere forkromet i full scale i Aalborg Kongres og Kulturcenter, mere alternativt på spritfabrikkerne (vi er jo i Aalborg), på det imponerende Nordkraft, i det pragtfulde Musikkens Hus, overalt spilles der opera under festivalen, og alle ved, at den er der – og hele byen synger!

Aalborg Operafestival finder hele tiden nye samarbejdspartnere som mulighederne byder sig og programmet lægges. I dag består Aalborg Operafestival af fire hoved hjørnestene: Aalborg Kongres- og kulturcenter, Musikkens Hus, Aalborg Symfoniorkester og Teater Nordkraft. Aalborg Kommune bakker op økonomisk som supplement til de helt uundværlige fonde, som hvert år må søges, og som festivalen afhænger af.

Det er denne gruppe og deres vildt forgrenede net af forskellige samarbejdspartnere, som hvert år muliggør en opera festival, som må siges at være blevet til mere end en lokal Nordjysk succes. En festival som både inddrager nyt og klassisk, det være sig værker som spillesteder, inddrager byen og udtrykker opera på en ny, spændende og folkelig facon.

Må Lauritzen Fondens Visionspris medvirke til, at hele byen fortsat vil synge!

Tillykke med prisen.

Motiveringstale Backstage-prisen: Niels Brunse

En af de største sproglige triumfer, og samtidig en overvældende gave til dansk scenekunst og til alle som elsker Shakespeare, er Gyldendals projekt om at få nyoversat Shakespeares samlede værker.

Oversætterren, som løfter denne opgave er, Niels Brunse.

Hvis man ikke troede det danske sprog kunne hamle op med Shakespeares mesterlige, men ak så arkaiske og utilgængelige engelske, har Niels Brunse gjort al skepsis til skamme. Brunse favner Shakespeare og genrejser det danske sprog i både høj, middel og lav stil. Meningen træder frem, enkelt og præcist, sproglig løftet, når det kræves, og humoristisk og lige på, når det er det, den gamle mester vil. Shakespeares karakterer får nyt liv i Niels Brunses til tider næsten akrobatiske oversættelser. Endelig forstår man, hvad det er, de står og siger, ordene bliver klare, metaforene forståelige, situationerne interessante og menneskene nærværende.

Shakespeares samlede værker springer ud af reolen og ind i hænderne på nye læsere, og hvis vi forstår at bruge denne gave rigtigt, ud på scenerne i spillelevende dansk sprogdragt.

(Måske kan vi til og med få lov at opleve Shakespeares ungdomsværk "Titus Andronicus"?)

"Lyt, slyngler, jeg vil male jeres knogler til støv og mel, og det og jeres blod skal æltes til en dej, og dejen formes til tærtebunde, og så vil jeg bage to kødpøstjer, der skal have et fyld af jeres skammelige hundehoveder
(...) Gør jeres struber klar!"

Tak og til lykke, Niels Brunse! Det er historisk, og det er mesterligt!

Motiveringstale Wauw-prisen: Rikke Wölck

Der var meget "Jeg hedder Bente" kunne have været: En halvdistanceret sygejournal. Et tårevædet sentimentalt stykke om at være der for hinanden. En romantiserende beskrivelse af en sygdom, som tusindvis af danskere kommer i kontakt med, men som de fleste alligevel helst ikke vil komme for tæt på.

Alt det kunne skuespilleren Rikke Wölcks stykke - som hun også selv medvirker i - have været. Men det var ingen af delene. Og derfor var det så godt!

Historien om den selvstændige, hurtigkørende, intelligente, no-bullshit journalist Bente, der i en tidlig alder får konstateret Alzheimers, og hendes tre veninder blev i Madeleine Røn Juuls iscenesættelse på Teatret ved Sorte Hest et varmt, humoristisk, poetisk, men også barsk stykke hentet fra virkeligheden.

En stærk og smuk historie om det, der er mange moderne menneskers nye familie i disse år: de nære venner. Et ærligt indblik i hvordan rollerne skifter fra ligeværdige veninder over pårørende til plejere. Fortalt med både glimt i øjet og fornem sans for det, der sker med det menneske, hvis identitet langsomt glider bort, og med dets nærmeste.

Rikke Wölck har som skuespiller favnet bredt - fra "Matador" over kabaret og klassikere til børneteater. Det mærker man på dramatikerens Rikke Wölck. For "Jeg hedder Bente" er skrevet med den erfarne skuespillers sans for gode replikker og en sikker fornemmelse for, hvordan man skaber fire, stærke kvinderoller af den slags, der er alt for få af i teatret.

Vi mener, "Jeg hedder Bente" har en stor fremtid for sig på mange scener, og det tror vi bestemt også, Rikke Wölck har i sin nye rolle som dramatiker.

Til lykke med årets Wauw-pris.

Motiveringstale Believe-in-you-prisen: Sara Hjort Ditlevsen

En meget erfaren film- og tv skuespillerinde med en Bodil Pris for bedste skuespillerinde i bagagen – det er fakta om 26-årige Sarah Hjort Ditlevsen.

Sarah har medvirket i DR's "Forestillinger", i TV 2's "Rita", i en række spillefilmen, bl.a. "Undskyld jeg forstyrrer" – hvor hun forstyrrede os alle med sit store talent.

Ganske uimponeret spillede hun op mod dansk films koryfæer og klarede sig med bemærkelsesværdig styrke og troværdighed.

Nu har Sarah valgt at gå på skuespillerskolen i Århus – et klogt og modigt valg, men, som hun selv siger: Hvis man er dygtig og brænder for noget, så kommer tilbuddene også om 4 år, når jeg er færdig. Og ja, det er der ingen tvivl om, at de gør – for hele branchen og publikum siger:

We believe in you – og med denne pris viser Lauritzen Fonden, at de gør det samme!

Motiveringstale Believe-in-you-prisen: Pelle Emil Hebsgaard

Pelle Emil Hebsgaard er med sine 26 år stadig ung; men har allerede gjort sig bemærket, med sit talent, sin stemme, og sin personality.

Debuten i skolekomedien i femte klasse som "Ben Gun" i Sebastians udødelige "Skatteøen" gjorde fremtiden klar for den lille Pelle: Den skulle ligge på en scene.

Han blev uddannet i 2011 fra Det Danske Musicalakademi, og det egentlige gennembrud kom i Fredericia Teaters produktion af "Aladdin" i 2012, hvor Pelle Emil Hebsgaard spillede rollen som ånden "Genie", en rolle der også indbragte ham Berlingske Tidendes talentpris.

Uddannet blot i 4 sæsoner og allerede vidt omkring; han kan synge, danse, tale amerikansk og århusiansk, spille musik, lave akrobatik og meget, meget mere. Pelle Emil Hebsgaard er på én gang både et legebarn, en drengerøv og en tusindårig forstandig sjæl. Med fødderne plantet solidt i den danske muld, samtidig med at der altid er højt til loftet.

Ham kan vi tro på. Stort tillykke!